

at den fagkyndige Dommer var en paa-lideligere Mand at falde tilbage paa. I denne Forbindelse skal jeg ogsaa minde om, at i den Udvalgsbetænkning, som det daværende Medlem af Folketinget, Deuntzer, var med til at afgive i Fjor, berørte denne et andet Punkt, som ellers ikke har været fremme, nemlig at den nye Retsplejelov ikke godt lader sig gennemføre, uden at man først faar vedtaget den nye Straffelov, hvis man, vel at mærke, skal operere med Nævninger. I saa Henseende har Deuntzer sluttet sig til en tidligere Udtalelse om det samme Spørgsmaal af Goos.

I dette Ting har Højre stemt mod Loven af 1908, ikke mod Loven af 1909, da det i den kun drejede sig om, at forandre et Navn. Vi har altsaa stemt mod selve Sagen, og vi har gjort dette ud fra 3 Betragtninger. Den første af disse gælder Indførelse af Nævninger. Dernæst har vi ment, at Loven, som den foreligger, om end den paa adskillige Punkter indeholder Forbedringer, dog ikke indeholder Forbedringer af et Omfang, der svarer til de store Udgifter, der vil blive lagt paa Staten. Og endelig har vi stemt mod Sagen ud fra Hensynet til de Ulemper, som dens Gennemførelse vil volde Befolkningen. Ogsaa dette, Hensynet til de Ulemper og Bekostninger, som Befolkningen vil faa ved denne Sags Gennemførelse, blev i Fjor ret skarpt fremhævet henholdsvis af det ærede Medlem for Københavns 3die Valgkreds (Alfred Christensen) og af Gehejmeraad Deuntzer, der den Gang sad her i Tinget. Men naar Spørgsmaalet er om Ulemperne og Bekostningerne for Befolkningen, skal jeg villigt indrømme, at naar langt den største Del af Befolkningens Repræsentanter i dette Ting Gang paa Gang vel sender disse Ulemper for Befolkningen en venlig Tanke, men heller ikke noget som helst mere, maa dette Argument fra vor Side i Tidens Løb naturligt svækkes noget.

Naar jeg nu ser paa de Lovforslag, idet jeg for min Betragtning nødvendigvis maa skære Nævninger ud, altsaa ser paa de nye Lovforslag plus den Opgørelse over Statens Udgifter, som her foreligger, maa jeg erkende, at disse Lovforslag som Totalitet betyder en væsentlig Forbedring fra det, der forelaa for os i Fjor, og det bevirker naturligt, at vi med noget større Sympati maa se paa denne Totalitet, end vi kunde gøre det i Fjor. Men det Spørgsmaal, som denne Forhandling og i endnu højere Grad naturligvis Forhandlingerne i

Udvalget vil dreje sig om, maa blive: Er disse Lovforslag saaledes formede, at de har Evne til at gennemføre de Tanker, der ligger til Grund for dem? Og er det muligt at gennemføre disse Love indenfor eller saa nogenlunde indenfor den finansielle Ramme, som her er givet? Jeg skal om disse Spørgsmaal tillade mig at gøre en Del Bemærkninger.

I Samlingen 1907—08, der endte med Vedtagelsen af Loven af 1908, kom man ind paa et helt nyt Princip, nemlig ikke at opfylde Bestemmelsen i Grundlovens § 71 om Adskillelsen mellem Dommerstillingen og Forvaltningen. Det skete ikke — og jeg finder Anledning til at bemærke det i Anledning af Udtalelser, der faldt i Gaar — for at tilfredsstille Stemninger, der var stærkt oppe her paa Rigsdagen, men man sluttede sig paa Rigsdagen til Stemninger, der var fremme ude omkring i Befolkningen, og som gik ud paa, at man saa lidt som muligt skulde gribe forstyrrende ind i Befolkningens Vaner med Hensyn til deres Retssteder. Retsplejekommissionen havde stillet Forslag om, at Landet skulde inddeles i 103 Underretskredse i Modsætning til de 132, som man havde den Gang og har endnu. Ministeren stiller her Forslag om at gaa over til 70 Retskredse, dog saaledes, at der i nogle af dem kan ansættes 2 Dommere, og at der indenfor en Retskreds foruden Hovedtingstedet kan findes 1 eller endog 2 Bitingsteder. Denne Reduktion af Retskredsens Antal vil naturligt trindt omkring fremkalde store Betænkeligheder. Den stærke Indskrænkning vil nemlig for det første volde Befolkningen langt større Vanskeligheder end nu, hvor man egentlig stadig har holdt paa at have saa at sige Retsplejen udenfor sin Dør. Men dernæst opstaar der Betænkeligheder med Hensyn til Dommerne. Hvorledes vil det, naar man indfører Forslagets Princip, der uundgaeligt, saa vidt jeg kan skønne, maa føre til, at de enkelte Domssager tager betydelig længere Tid end nu, være muligt for Dommeren at udføre det ham paahvilende Hverv i sin store Retskreds, ofte paa to eller tre Tingsteder? Dertil kommer, at det er forholdsvist lidt, en Fuldmægtig kan udrette paa egen Haand, og den selvstændige Politimesterstilling, som nu skal oprettes, vil dog vistnok ikke lette Dommeren synderligt i de Pligter, der hidtil har hvilet paa ham. Det er naturligt, at der i dette Ting kommer store Betænkeligheder frem netop overfor dette Spørgsmaal. Det kræver en meget nøje Gennemgang. Men